

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 10 Şubat 2022

Sayı: 39906

58679

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını dilerim.

02.02.2022

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi, 17 Ekim 2003 tarihinde UNESCO'nun 32. Genel Konferansı'nda imzalanmıştır. Ülkemiz, sözleşmeyi TBMM'de görüşerek kabul etmiş, 21 Ocak 2006 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yaşayan İnsan Hazineleeri, Somut Olmayan Kültürel Mirasın spesifik elemanlarını yeniden yaratmak ve yorumlamak açısından gerekli bilgi ve becerilere yüksek düzeyde sahip kişiler olarak tanımlanmaktadır.

Yaşayan İnsan Hazineleeri Programı, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinde yer alan "**Ulusal Envanterler**" programının yasal bir parçası olarak yürürlüğünü devam ettirmiştir.

Bıçakçılık geleneği, Türkiye Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanterinde 01.0024 numarada kayıtlıdır. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nin korumayı amaçladığı alanlardan biri de somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlardır.

Giresun yöresi geleneksel bıçak üretimi alanında günümüzde Hakkı Şahin ve Haluk Kemal Yücesan olmak üzere iki usta bulunmaktadır. Bu usta eller geleneksel yöntemlerle pancar bıçağı, çubuk (sepet) bıçağı, kanun bıçağı, ayı bıçağı, avcı bıçağı, tavşan yüzme bıçağı, Giresun saldırması, kesim bıçağı ve çakı üretmektedir. Giresun yöresi geleneksel bıçak üretimi ve bu bıçakları üreten ustalar, Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesinin Yaşayan İnsan Hazineleeri Programı kapsamında bir değere sahiptir.

Haluk Kemal Yücesan'ın ustası olan Ömer Saraçoğlu'nun babası Temel Saraçoğlu, Topal Osman Ağa'nın bıçakçısıdır. Anıtkabir Müzesi'nde bir bıçağı yer almaktadır. Altın kabızalı bu bıçak Millî Mücadele'nin büyük kahramanları ve Büyük Önder'in canını emanet ettiği muhafızları, Giresun uşakları adına bahsi geçen müzede yer almaktadır. Yine Etnografya Müzesi'nde Haluk Kemal Yücesan'a ait dokuz bıçak yer almaktadır.

Yaşayan iki temsilcisi kalan Giresun yöresi geleneksel bıçak üretimi, seri üretim bıçakların daha ekonomik olması, çırak bulmada yaşanan sıkıntı, geleneksel bıçak üretiminin yeteri kadar tanıtılamaması ve modern pazarlama tekniklerinin kullanılamamasından ötürü, yakın bir tarihte yok olmaya yüz tutacaktır.

Doğu Karadeniz’de geleneksel bıçak üretiminde, bahsettiğimiz olumsuzlukların üstesinden gelmiş Sürmene örneği bulunmaktadır. Tanıtım, modern pazarlama teknikleri, etkin şekilde kullanılarak, destek sağlanarak, unutulmaya yüz tutan geleneksel üretimin devamlılığının sağlanabileceği görülmektedir. Yerel alandan ulusal seviyeye taşımayı başarmış örnekler de bulunmaktadır.

Giresun yöresi geleneksel bıçak üretimi, çeliğin kaliteli bir şekilde işleneceği, usta bir elle buluşması olarak ifade edilebilecektir. Bu geleneğin bir kültürel miras olarak varlığını sürdürmesiyle, hem Somut Olmayan Kültürel Mirasın yaşatılması, hem mesleğe ilginin artırılarak geleneksel bıçak üretiminin yeniden yaygınlık kazanması sağlanabilecek hem de yöre istihdamına önemli katkılar sunması mümkün olacaktır.

Bu hususta:

1. Köklü bir geçmişe sahip, Giresun yöresi geleneksel bıçak üretiminin tanıtımına ağırlık verilerek, modern pazarlama teknikleri kullanılarak, ilginin arttırılması ve üretiminin sürdürülebilirliğinin sağlanması için kültürel miras taşıyıcısı iki usta’nın mesleği gelecek kuşaklara aktarabilmeleri için bir çalışma yürütülmekte midir?
2. Geleneksel bıçak üretimine tanıtım ve pazarlanma yönünden önemli katkılar sağlayacak bir yöntem olarak yerel idarelerin desteği de sağlanarak, aynı zamanda satış merkezi olan imalathanelerinin ana yol güzergahları üzerine taşınması ve uygun alanlarda dükkân tahsisi sağlanabilir mi?
3. Gelenğin ustalarının ekonomik açıdan desteklenerek mesleğin gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için hibe kredi veya AB Fonlarından desteklerle ekonomik açıdan yaşadıkları sorunlar giderilemez mi?
4. Giresun yöresinde geleneksel yöntemlerle üretilen bıçak çeşitlerinin teknik çizimleri hazırlanarak, bıçak örnekleri çizimleriyle birlikte arşivlenmeleri sağlanabilir mi?
5. Bakanlığınızın ve Giresun Üniversitesi’nin bu hususta birlikte bir çalışma yürütmesi mümkün müdür?